

Щоденний звіт № 217/2020

від 11 вересня 2020 року¹

Короткий виклад

- СММ зафіксувала 5 порушень режиму припинення вогню в Донецькій області та жодного порушення в Луганській області. За попередній звітний період порушень режиму припинення вогню в Донецькій і Луганській областях зафіксовано не було.
- Місія продовжила здійснювати моніторинг на ділянках розведення сил і засобів у районах Станиці Луганської, Золотого та Петрівського. У вечірній час БПЛА СММ дальнього радіуса дії зафіксував присутність людей у межах ділянки розведення в районі Петрівського.
- Спостерігачі втратили просторовий контроль над БПЛА малого радіуса дії через вплив перешкод сигналу під час його польоту над районами поблизу Шум Донецької області.
- СММ зафіксувала озброєння, розміщене з порушенням ліній відведення в підконтрольних урядові районах Донецької області, а також у непідконтрольних урядові районах Донецької і Луганської областей, зокрема на полігонах.
- Місія сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення проведення ремонтних робіт на життєво важливих об'єктах цивільної інфраструктури, а також для забезпечення їхнього функціонування.
- СММ і далі спостерігала за ситуацією, у якій на тлі спалаху COVID-19 опинилося цивільне населення, зокрема на КПВВ у Донецькій та Луганській областях, а також на відповідному блокпості збройних формувань у Луганській області.
- Команда Місії спостерігала за мирним зібранням у Києві.
- Свободу пересування СММ і далі обмежували*.

Порушення режиму припинення вогню²

¹ На основі інформації, що надійшла від моніторингових команд станом на 19:30 10 вересня 2020 року (за східноєвропейським літнім часом).

² Більш детальну інформацію про всі випадки порушення режиму припинення вогню, а також мапи Донецької та Луганської областей, де відмічені всі місця, згадані у звіті, представлено в додатку. Упродовж звітнього періоду камери СММ у Петрівському та поблизу Широкиного не функціонували.

³ Зокрема вибухи.

⁴ Зокрема від вогню з озброєння невстановленого типу.

Мапа зафіксованих порушень режиму припинення вогню

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

Зафіксовані СММ порушення режиму припинення вогню
10 вересня 2020 р.

Концентрація порушень режиму припинення вогню

- Висока
-
- Низька
- Вибух
- Населений пункт
- Лінія зіткнення (орієнт.)

Джерела: адміністративні кордони — УКГП ООН; дороги, річки — проект OpenStreetMap; море — V.LIZ (2005).
Акваторії МГО, інше — ОБСЄ.

Система координат: WGS 1984 UTM Zone 37N

Ця мапа надається винятково для наочності.
Відсутність помилок у мапі не гарантується,
а її зміст не означає, що СММ ОБСЄ
затверджує або ухвалює офіційний статус мапи.

© СММ ОБСЄ 2019 Не дозволяється використовувати,
копіювати, відтворювати, передавати, транслювати,
продавати, ліцензувати або застосовувати
без попереднього дозволу з боку ОБСЄ
у письмовому вигляді.
Створено: 11/09/2020

У Донецькій області СММ зафіксувала 5 порушень режиму припинення вогню: 2 вибухи та 3 черги з великокаліберного кулемета на південний-захід від н. п. Ясинувата (непідконтрольний урядові, 16 км на північний схід від Донецька) (див. нижче). За [попередній звітний період](#) жодного такого порушення Місією зафіксовано не було.

У Луганській області СММ не зафіксувала жодного порушення режиму припинення вогню. За [попередній звітний період](#), за спостереженнями Місії, також не було жодного такого порушення. Востаннє СММ фіксувала порушення режиму припинення вогню в Луганській області 7 вересня 2020 року (див. [Щоденний звіт СММ від 8 вересня 2020 року](#)).

Після засідання Тристоронньої контактної групи 22 липня, на якому була досягнута домовленість про додаткові заходи з посилення режиму припинення вогню, починаючи з 00:01 27 липня до кінця звітнього періоду СММ зафіксувала загалом 1 006 порушень режиму припинення вогню в Донецькій і Луганській областях (зокрема 176 вибухів, 2 невизначені боєприпаси, що пролетіли, 13 освітлювальних ракет, а також 815 черг і пострілів).

СММ втратила просторовий контроль над БПЛА малого радіуса дії під час його польоту над районами неподалік Шум

10 вересня патруль Місії перебував у н. п. Південне (кол. Ленінське; підконтрольний урядові, 40 км на північний схід від Донецька) для запуску безпілотного літального апарата (БПЛА) малого радіуса дії, про політ якого було завчасно повідомлено. Під час проведення третього польоту о 14:11 спостерігачі повністю втратили зв'язок із БПЛА, коли той пролітав над районами поблизу н. п. Шуми (підконтрольний урядові, 41 км на північ від Донецька), орієнтовно за 2 км на східно-північний схід від місця запуску. О 14:18 сигнал було відновлено на кілька секунд, затим знову втрачено. У результаті Місія втратила цей БПЛА. Відомо, що востаннє його положення було зафіксовано за 3 км на східно-північний схід від місця запуску. Повернути БПЛА не вдалося, і команда СММ залишила цей район (для ознайомлення з подібними спостереженнями див. [Щоденний звіт СММ від 21 липня 2020 року](#))*.

Ділянки розведення в районах Станиці Луганської, Золотої і Петрівського

10 вересня в межах ділянки розведення в районі н. п. Станиця Луганська (підконтрольний урядові, 16 км на північний схід від Луганська) спостерігачі бачили 3 членів збройних формувань (із нарукавними пов'язками з написом «СЦКК») на південь від новозбудованого прольоту мосту поблизу Станиці Луганської (15 км на північний схід від Луганська).

10 вересня на ділянці розведення в районі н. п. Золоте (підконтрольний урядові, 60 км на захід від Луганська) біля блокпоста збройних формувань на південь від ділянки розведення команда Місії бачила 5 членів збройних формувань (із нарукавними пов'язками з написом «СЦКК»); четверо з них пройшли до місця приблизно за 350 м на північ від південного краю ділянки і потім повернулися назад.

Того ж дня на південь від південного краю цієї ділянки розведення спостерігачі бачили 24 робітників із непідконтрольних урядові районів (усі чоловіки різного віку), які за допомогою важкої будівельної техніки видаляли рослинність з обох сторін автошляху

T1316, а також проводили землерийні роботи, профілювання та укладали гравій уздовж приблизно 100-метрового відрізка дороги.

Того ж дня за межами ділянки розведення в районі Золотого, орієнтовно за 400 м на північний схід від його південно-східного краю команда Місії бачила 15 робітників із непідконтрольних урядові районів (8 жінок і 7 чоловіків різного віку), які за допомогою трактора і причепа видаляли рослинність з обох сторін дороги, яка веде до н. п. Золоте-5 (Михайлівка; непідконтрольний урядові, 61 км на північний захід від Луганська). Спостерігачі також бачили, що дорогу до електричної підстанції Золотого-5 (Михайлівки) було розчищено.

Увечері 9 вересня на ділянці розведення в районі н. п. Петрівське (непідконтрольний урядові, 41 км на південь від Донецька) БПЛА СММ дальнього радіуса дії зафіксував 3 людей на колишніх позиціях Збройних сил України: 1 орієнтовно за 1,5 км на східно-північний схід і ще 2 приблизно за 500 м на східно-північний схід від південно-західного кута ділянки. Той самий БПЛА також зафіксував 3 людей на колишніх позиціях збройних формувань біля південно-східного кута ділянки розведення.

Упродовж дня 10 вересня, здійснюючи моніторинг у чотирьох різних місцях неподалік зазначеної ділянки розведення, спостерігачі констатували там спокійну ситуацію.

Відведення озброєння

Місія продовжувала здійснювати моніторинг відведення озброєння, передбаченого Меморандумом, а також Комплексом заходів і Доповненням до нього.

СММ зафіксувала озброєння, розміщене з порушенням ліній відведення в підконтрольному урядові районі Донецької області, а також на полігонах у непідконтрольних урядові районах Донецької та Луганської областей. Місія також зафіксувала озброєння, розміщене за лініями відведення, однак за межами виділених місць зберігання озброєння — усе на полігонах у непідконтрольних урядові районах Донецької та Луганської областей (детальніше див. таблицю нижче).

Ознаки військової присутності та присутності військового типу в зоні безпеки⁵

СММ зафіксувала бойові броньовані машини з обох боків лінії зіткнення в Донецькій області (зокрема у житловому секторі), а також у підконтрольних урядові районах Луганської області (детальніше див. таблицю нижче).

Попереджувальний знак про мінну небезпеку біля Озарянівки

Приблизно за 1,5 км на захід н. п. Озарянівка (кол. Перше Травня; підконтрольний урядові, 52 км на північ від Донецька) команда СММ уперше зафіксувала прямокутний попереджувальний знак про мінну небезпеку (з написом «Міни» українською мовою) на загородженні, яким перекрито в'їзд на територію, ймовірно, військового об'єкту.

---

⁵ Згадана в цьому розділі техніка не підпадає під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

Зусилля СММ зі сприяння ремонту та забезпеченню роботи життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури

Місія сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення проведення будівельних робіт на південь від південного краю ділянки розведення в районі Золотого (див. вище), а також біля н. п. Весела Гора (непідконтрольний урядові, 16 км на північ від Луганська), південніше мосту в н. п. Щастя (підконтрольний урядові, 20 км на північ від Луганська).

СММ також сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення технічного обслуговування залізничних колій і видалення рослинності в н. п. Вільхове (підконтрольний урядові, 22 км на північний схід від Луганська), ремонту об'єктів інфраструктури водопостачання поблизу непідконтрольних урядові н. п. Паньківка (16 км на північ від Луганська) та н. п. Слов'яносербськ (28 км на північний захід від Луганська), а також, згідно з повідомленнями, передачі грошових коштів із непідконтрольних урядові районів у підконтрольні через міст у Щасті.

Крім того, Місія сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення проведення робіт із розмінування поруч із н. п. Геївка (підконтрольний урядові, 27 км на північний захід від Луганська), ремонту ліній електропередачі між н. п. Крута Балка (непідконтрольний урядові, 16 км на північ від Донецька) та Донецькою фільтрувальною станцією (ДФС; 15 км на північ від Донецька), а також оцінки та технічного обслуговування шламонакопичувача фенольного заводу біля н. п. Залізне (кол. Артемове; підконтрольний урядові, 42 км на північний схід від Донецька).

СММ і далі сприяла забезпеченню функціонування ДФС та ремонту її електричної підстанції. З позиції на північний захід від Ясинуватої спостерігачі чули 5 порушень режиму припинення вогню, зокрема 2 вибухи та 3 черги з великокаліберного кулемета — усе в радіусі 5 км від станції.

Прикордонні райони, які не контролюються урядом

Здійснюючи спостереження в пункті пропуску на кордоні поблизу н. п. Успенка (73 км на південний схід від Донецька) протягом 60 хвилин, команда СММ бачила, що до України проїхали 11 автомобілів (зокрема 6 із табличками «ДНР»), 2 тентовані вантажівки (із них 1 з табличками «ДНР»), 5 автобусів (зокрема 4 з табличками «ДНР», у тому числі 1 із маршрутною табличкою «Ростов-на-Дону–Донецьк»), повністю заповнені пасажирами різної статі та віку (загалом близько 130 осіб), а також пройшли 20 пішоходів (різної статі та віку, зокрема 2 дітей).

У той самий час, за спостереженнями Місії, з України виїхали 30 автомобілів (зокрема 20 із табличками «ДНР»), 4 автобуси (зокрема 3 табличками «ДНР», у тому числі 1 із маршрутною табличкою «Донецьк–Ростов-на-Дону»), повністю заповнені різної статі та віку (загалом близько 70 осіб), а також вийшли 14 пішоходів (різної статі та віку).

Перебуваючи в тому ж пункті пропуску на кордоні, команда СММ зауважила, що неподалік розчистили поле під будівельні роботи. Навпроти зазначеного пункту пропуску на кордоні спостерігачі [знову](#) бачили саморобне 150-метрове загородження та будку (оцінені як імпровізований блокпост), на якому чергували 2 члени збройних

формувань. За спостереженнями СММ, на цьому блокпості здійснювалась реєстрація пішоходів і автомобілів, перш ніж ті потрапляли в зону пункту пропуску на кордоні. Перед будкою спостерігачі бачили 45 вантажівок, які стояли в черзі в напрямку пункту пропуску на кордоні (приблизно половина з табличками «ДНР»); більшості з них виднілася табличка з написом «Порожній» кирилицею.

Команди Місії також здійснювали моніторинг у районах біля державного кордону поблизу н. п. Манич (непідконтрольний урядові, 76 км на схід від Донецька) та н. п. Катеринівка (непідконтрольний урядові, 79 км на південний схід від Донецька), де констатували спокійну ситуацію.

Заходи з протидії поширенню COVID-19 на КПВВ і відповідних блокпостах

У Донецькій області патрулі Місії зауважили, що контрольні пункти в'їзду-виїзду (КПВВ) поблизу н. п. Новотроїцьке (підконтрольний урядові, 36 км на південний захід від Донецька) та н. п. Гнутове (підконтрольний урядові, 90 км на південь від Донецька) були закриті.

У Луганській області команда СММ констатувала, що КПВВ у Станиці Луганській і відповідний блокпост збройних формувань південніше мосту біля Станиці Луганської функціонували.

Перебуваючи на КПВВ о 09:45 та 13:15, спостерігачі зафіксували загалом 180 людей (різної статі та віку), які стояли в черзі для проходу в бік підконтрольних урядові районів, і загалом 100 людей (різної статі та віку) у черзі у протилежному напрямку. Члени патруля Місії також бачили, що між новою секцією мосту та КПВВ курсували 2 гольф-кари.

Команда СММ спостерігала за мирним зібранням у Києві

Увечері 10 вересня в Києві перед Офісом Президента України на вул. Банковій, 11, команда СММ бачила від 600 до 700 людей (різної статі та віку); з них деякі тримали державні прапори України, а також прапори в червоно-чорних кольорах та стяги різних військових батальйонів. Учасники зібрання виступали з критикою нещодавнього рішення, прийнятого Тристоронньою контактною групою. На масовому зібранні, яке закінчилося мирно, спостерігачі також бачили близько 200 правоохоронців (переважно чоловіки різного віку).

СММ продовжувала стежити за ситуацією в Херсоні, Одесі, Львові, Івано-Франківську, Харкові, Дніпрі та Чернівцях.

***Обмеження свободи пересування та інші перешкоди у виконанні мандата СММ**

Робота з моніторингу та свобода пересування СММ обмежені загрозами у сфері безпеки, включаючи ризики, пов'язані з наявністю мін і невибухлих боєприпасів, а також іншими перешкодами, які щодня змінюються. Мандат СММ передбачає вільний і безпечний доступ по всій Україні. Усі підписанти Комплексу заходів погодилися з необхідністю вільного та безпечного доступу, а також із тим, що обмеження свободи пересування СММ є порушенням і що на такі порушення необхідно швидко реагувати. Вони також дійшли згоди, що Спільний центр з контролю та координації (СЦКК) повинен сприяти такому реагуванню та здійснювати загальну координацію робіт з розмінування. Однак збройні формування в окремих районах

Донецької та Луганської областей часто відмовляють СММ у доступі до районів, прилеглих до непідконтрольних урядові ділянок кордону України (наприклад, див. [Щоденний звіт СММ від 10 вересня 2020 року](#)). Діяльність СММ у Донецькій та Луганській областях, як і раніше, залишалася обмеженою після того, як [23 квітня 2017 року поблизу Пришиба стався інцидент, який призвів до загибелі людини](#). Унаслідок цього спроможність Місії вести спостереження залишалася обмеженою.

Регулярні обмеження на ділянках розведення сил і засобів та через міни/невибухлі боєприпаси:

- Не здійснивши суцільного розмінування, вилучення невибухлих боєприпасів та усунення інших перешкод, сторони і далі відмовляли СММ у необмеженому доступі, а також у можливості пересуватися окремими дорогами, які раніше були визначені як важливі для здійснення Місією ефективного моніторингу та для пересування цивільних осіб.

Інші перешкоди:

- Увечері 9 вересня, пролітаючи над ділянкою розведення в районі н. п. Петрівське (непідконтрольний урядові, 41 км на південь від Донецька), БПЛА СММ дальнього радіуса дії зазнавав впливу перешкод сигналу GPS (за оцінкою, ймовірно внаслідок глушіння)⁶.

---

⁶ Перешкоди сигналу могли створювати з будь-якого місця в радіусі кількох кілометрів від місцеположення БПЛА.

Таблиця озброєння

Озброєння, розміщене з порушенням ліній відведення

Дата	К-ть одиниць озброєння	Вид озброєння	Місце	Джерело спостереження
підконтрольні уряду райони				
09.09.2020	1	бойова машина протитанкового ракетного комплексу (9П148 «Конкурс», 135 мм)	поблизу н. п. Невельське (18 км на північний захід від Донецька)	БПЛА дальнього радіуса дії
непідконтрольні уряду райони				
09.09.2020	4	самохідна гаубиця (2С1 «Гвоздика», 122 мм)	на полігоні поблизу н. п. Тернове (57 км на схід від Донецька)	БПЛА дальнього радіуса дії
	16	самохідна гаубиця (2С1 «Гвоздика», 122 мм)	на полігоні поблизу н. п. Бугаївка (37 км на південний захід від Луганська)	
	12	буксирувана гаубиця (Д-30А «Жаба», 122 мм)		

Озброєння, розміщене за лініями відведення, однак за межами виділених місць зберігання озброєння

Дата	К-ть одиниць озброєння	Вид озброєння	Місце	Джерело спостереження
непідконтрольні уряду райони				
10.09.2020	10	танк (типу Т-64)	на полігоні поблизу н. п. Бугаївка (37 км на південний захід від Луганська), де за даними спостереження також виявлено наявність близько 32 бойових броньованих машин ⁷	БПЛА дальнього радіуса дії
	13	зенітний ракетний комплекс (9К35 «Стріла-10»)		
	23	танк (Т-64 — 12 од., Т-72 — 11 од.)		

Таблиця ознак військової присутності та присутності військового типу у зоні безпеки⁸

Дата	К-ть	Вид озброєння	Місце	Джерело спостереження
підконтрольні уряду райони				
09.09.2020	2	бронетранспортер (БТР-70)	у житловому районі н. п. Дружба (45 км на північний схід від Донецька)	БПЛА дальнього радіуса дії
10.09.2020	1	бойова машина піхоти (БМП-1)	поблизу н. п. Щастя (20 км на північ від Луганська)	
	1	бойова інженерна машина (БАТ-2)		
непідконтрольні уряду райони				
09.09.2020	10	бойова броньована машина (типу БМП)	на полігон поблизу н. п. Бойківське (кол. Тельманове; 67 км на південний схід від Донецька), у межах зони, де відповідно до п. 5 Меморандуму від 19 вересня 2014 року розміщення важкого озброєння та військової техніки заборонено	БПЛА дальнього радіуса дії
	2	бронетранспортер (МТ-ЛБ)		
	5	бронетранспортер (типу БТР)		

⁷ Згадані в цьому розділі бойові броньовані машини не підпадають під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

⁸ Згадана в цьому розділі техніка не підпадає під дію Мінських угод щодо відведення озброєння.

Таблиця порушень режиму припинення вогню станом на 10 вересня 2020 року⁹

Місце розміщення СММ	Місце події	Спосіб	К-ть	Спостереження	Опис	Озброєння	Дата, час
Приблизно 1 км на ПнЗх від залізничної станції в н. п. Ясинувата (непідконтрольний уряду, 16 км на ПнСх від Донецька)	3–4 км на ПдПдЗх	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	10.09, 10:03
	3–4 км на ПдЗх	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	10.09, 10:05
	2–3 км на ПдЗх	чули	3	черга		великокаліберний кулемет	10.09, 13:47

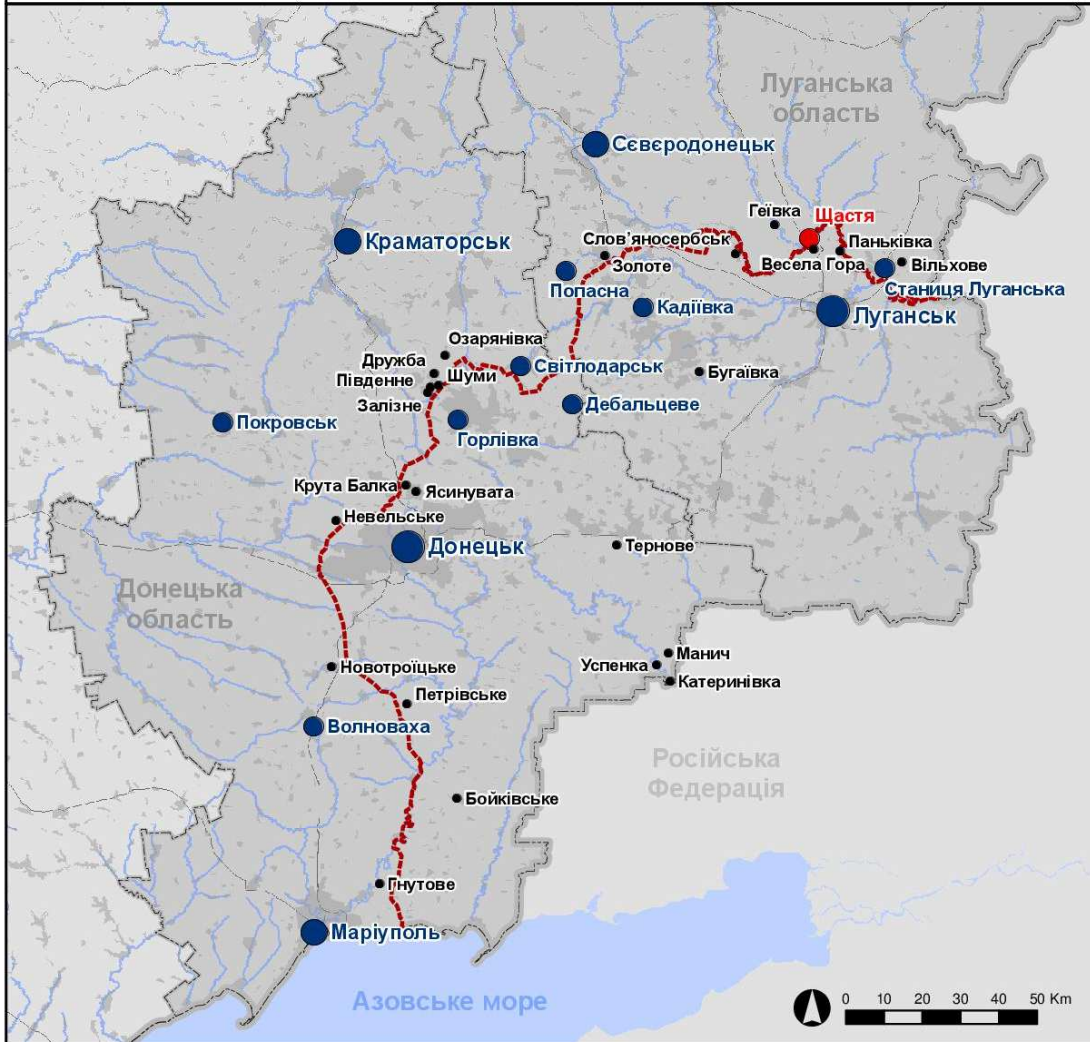
⁹ У таблиці вказані лише ті інциденти, які спостерігачі СММ бачили особисто чи які були зафіксовані камерами СММ, а також ті випадки, які СММ оцінює як навчання з бойовою стрільбою, контрольовані підриви і т.д. Зазначені деталі, а саме: відстань, напрямок, тип зброї і т.д., базуються на оцінках, зроблених спостерігачами на місцях та спеціалістами з технічного моніторингу і необов'язково завжди є точними. Напис «невідомо» (Н/Д) означає, що СММ не змогла підтвердити таку інформацію у зв'язку з відстанню, погодними умовами, технічними обмеженнями та/або з інших причин. Одні і ті ж самі, за оцінкою СММ, порушення режиму припинення вогню, зафіксовані паралельно декількома патрулями/камерами, відображаються у таблиці лише один раз.

Мапа Донецької та Луганської областей¹⁰

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

Населені пункти, згадані у звіті від 11 вересня 2020 року

- моніторингова команда / патрульний центр
- патрульний центр
- передова патрульна база
- місце, звідки співробітники СММ були тимчасово передислоковані
- згаданий у звіті населений пункт
- лінія зіткнення (орієнт.)

Джерело: адміністративні кордони – УКГП ООН; дороги, ріки – проєкт OpenStreetMap; море – VLIZ (2005). Акваторія МГО; інше – ОБСЄ.

Система координат: WGS 1984 UTM Zone 37N

Ця мапа надається винятково для наочності. Відсутність помилок у мапі не гарантується, а її зміст не означає, що СММ ОБСЄ затверджує або ухвалює офіційний статус мапи.

© ОБСЄ 2019 Не дозволяється використовувати, копіювати, відтворювати, передавати, транслювати, продавати, ліцензувати або застосовувати без попереднього дозволу з боку ОБСЄ у письмовому вигляді.

Створено: 11/09/2020

¹⁰ За рішенням Постійної ради №1117 від 21 березня 2014 року, СММ базується в десяти містах на всій території України (Херсон, Одеса, Львів, Івано-Франківськ, Харків, Донецьк, Дніпро, Чернівці, Луганськ і Київ). Ця мапа східної України призначена для ілюстративних цілей. На ній вказані населені пункти, згадані у звіті, а також ті, де є офіси СММ (моніторингові команди, патрульні центри і передові патрульні бази) в Донецькій і Луганській областях. (Червоним кольором виділено передову патрульну базу, з якої співробітники СММ були тимчасово передислоковані згідно з рекомендаціями експертів із безпеки з деяких держав-учасниць ОБСЄ та з урахуванням вимог СММ щодо безпеки. Місія використовує ці приміщення у світлу пору доби, а також патрулює в цьому населеному пункті вдень).